

Osittain integroidun katsomusopetuksen opetussuunnitelmat

1. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Herättää oppilaassa mielenkiinto katsomusaineiden opiskelua kohtaan

Sisällöt

- Minä, pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?”
- tutustutaan erilaisiin perheisiin ja elämäntapoihin
- tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oman perheen perinteiden ja tapojen tunteminen ja arvostaminen, omaan perinteeseen liittyminen ja vaikuttaminen. Muiden ihmisten perinteiden ja tapojen arvostaminen.

L4 Oppilaille luodaan runsaasti tilaisuuksia kysyä ja ihmetellä, kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan monenlaisia välineitä ja ilmaisun keinoja käyttäen.

T2

Opetuksen tavoitteet

Kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön katsomusten tapakulttuuriin ja juhlaperinteisiin

Sisällöt

- luokan katsomukset ja niihin liittyviä keskeisiä juhlia ja tapoja
- koulussa ja oppilaan ympäristössä esiintyviä uskontoja ja katsomuksia
- sekulaarit juhlat
- uskonto ja uskonottomuus

Laaja-alainen osaaminen

L2 Myönteinen vuorovaikutus ja yhteistyö, muiden perinteiden ja tapojen tunteminen ja arvostaminen

L3 Yhteiset pelisäännöt ja hyvät tavat

L7 Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta kuuntelemaan ja arvostamaan muiden ajattelua, sekä mielipiteitä

Sisällöt

- tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas pohtii asioita eri näkökulmista. Oppilaita kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan, tekemään tarkkoja havaintoja, etsimään tietoa sekä tuottamaan ja kehittämään yhdessä ideoita.

L2 Oppilas opettelee kohtaamaan muut ihmiset arvostavasti ja noudattamaan hyviä tapoja.

T4

Opetuksen tavoitteet

Rohkaista oppilasta tunnistamaan, arvostamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan

Sisällöt

- omien ajatusten selkeä itseilmaisu ja muiden kuunteleminen
- tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaat voivat ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita myönteisessä vuorovaikutuksessa.

L3 Oppilaat harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

L6 Oppilaita kannustetaan miettimään, missä itse on erityisen hyvä. Heitä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen ja sovittamaan omia ideoita yhteen toisten kanssa.

L7 Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä.

T5

Opetuksen tavoitteet

Rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä

Sisällöt

- Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyyttä

- tarkastellaan syntymään, kuolemaan ja elämän rajallisuuteen liittyviä elämänkysymyksiä
- Kultainen sääntö

Laaja-alainen osaaminen

L1 Autetaan ymmärtämään erilaisten vaihtoehtojen merkitys. Oppilaita rohkaistaan kyseenalaistamaan havaitsemiaan asioita ja huomaamaan, että tieto voi olla joskus ristiriitaista ja epäselvää.

L3 Oppilaita ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat.

L7 Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

T6

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta ymmärtämään yhteiselämän perusteita

Sisällöt

- Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä
- pohditaan omien tekojen seurauksia
- tutkitaan esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reilouden merkityksiä arkipäivän tilanteissa ja ympäristössä

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppilaita kohdellaan arvostavasti ja ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

L3 Itsenäisyyden lisääntyminen ja ikäkaudelle sopivat vastuutehtävät. Yhteisten pelisääntöjen, hyvin tapojen ja kannustavan palautteen merkitys.

L7 Oppilaat harjoittelevat ryhmätyötaitoja. Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät.

T7

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta eettiseen pohdintaan, sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta

Sisällöt

- tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla
- tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen omien tekojen seuraukset
- vastuu toisista, ympäristöstä ja luonnosta

Laaja-alainen osaaminen

L3 Itsestä huolehtimisen taidot ja itsenäisyyden lisääntyminen. Oppilaita ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat. Opitaan omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita.

L5 Tieto- ja viestintäteknologian käyttö lähiympäristössä ja sen merkitys arjessa.

L7 Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

2. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta ymmärtämään yhteiselämän perusteita

Sisällöt

- Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä
- pohditaan omien tekojen seurauksia
- tutkitaan esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä arkipäivän tilanteissa ja ympäristössä
- YK:n Lapsen oikeuksien sopimus, lapsen asema erilaisissa yhteisöissä

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppilaita kohdellaan arvostavasti ja ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin. Oppilaat oppivat tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja pohtivat mitä ne tarkoittavat heidän elämässään ja toiminnassaan.

L3 Itsenäisyyden lisääntyminen ja ikäkaudelle sopivat vastuutehtävät. Yhteisten pelisääntöjen, hyvin tapojen ja kannustavan palautteen merkitys.

L7 Oppilaat harjoittelevat ryhmäytötaitoja. Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät.

T2

Opetuksen tavoitteet

Luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä

Sisällöt

- omien ajatuksen ilmaisu ja muiden kuunteleminen
- tutkitaan esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reilouden merkityksiä arkipäivän tilanteissa ja ympäristössä

Laaja-alainen osaaminen

L1 Eettisen ajattelun kehittyminen

L2 Oppilaat voivat ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita myönteisessä vuorovaikutuksessa

L3 Oppilaat harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

L5 Vastuullinen ja turvallinen toiminta tvt-ympäristöissä.

L6 Oppilaita kannustetaan miettimään, missä itse on erityisen hyvä. Heitä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen ja sovittamaan omia ideoita yhteen toisten kanssa.

L7 Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia mielipiteitä, sekä kunnioittamaan toisen mielipiteitä, ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia

Sisällöt

- YK:n Lapsen oikeuksien sopimus
- ihmisarvo ja lasten oikeuksien merkitys

Laaja-alainen osaaminen

L1 Eettisen ajattelun kehittyminen

L2 Oppilaat voivat ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita myönteisessä vuorovaikutuksessa. Oppilaat oppivat tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja pohtivat, mitä ne tarkoittavat heidän elämässään ja toiminnassaan.

L3 Oppilaat harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

L5 Vastuullinen ja turvallinen toiminta tv-t-ympäristöissä.

L6 Oppilaita kannustetaan miettimään, missä itse on erityisen hyvä. Heitä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen ja sovittamaan omia ideoita yhteen toisten kanssa.

L7 Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti ja eläytymään toisen asemaan sekä tunnistamaan ja ilmaisemaan omia tunteitaan eri tavoin

Sisällöt

- empatia ja erilaisuuden hyväksyminen

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaat oppivat tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja pohtivat, mitä ne tarkoittavat heidän elämässään ja toiminnassaan.

L3 Yhteiset pelisäännöt ja hyvät tavat. Oppilaat harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

L6 Oppilaita ohjataan harjoittelemaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa sekä miettimään, mitä voisi tehdä toisten hyväksi koulussa ja kotona.

L7 Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät. Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

T5

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia

Sisällöt

- omien tekojen seuraukset
- vastuu toisista
- tutkitaan esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä arkipäivän tilanteissa ja ympäristössä

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas harjoittelee oman ja yhteisen työn suunnittelemista.

L2 Oppilaat kehittävät sosiaalisia taitojaan ja oppivat ilmaisemaan itseään.

L3 Itsestä huolehtiminen ja itsenäisyyden lisääntyminen.

L4 Oppilaille luodaan runsaasti tilaisuuksia kysyä ja ihmetellä, kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan monenlaisia välineitä ja ilmaisun keinoja käyttäen.

T8

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa

Sisällöt

- omien tekojen seuraukset
- vastuu toisista, ympäristöstä ja luonnosta

Laaja-alainen osaaminen

L3 Itsestä huolehtimisen taidot ja itsenäisyyden lisääntyminen. Oppilaita ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat. Opitaan omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita.

L5 Tieto- ja viestintäteknologian käyttö lähiympäristössä ja sen merkitys arjessa.

L7 Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

3. Vuosiluokka

Uskonto ev.lut.

T1

Opetuksen tavoitteet

opastaa tuntemaan oman perheen katsomuksellista taustaa, sekä ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenvuoroon, juhliin ja tapoihin

Sisällöt

- Oman perheen uskonnollisuus
- Kirkkovuoden keskeiset juhlat (joulu ja pääsiäinen) ja niihin liittyvät kertomukset
- Kristilliseen elämäntapaan liittyvät juhlat ja rituaalit
- uskonnollinen musiikki (virret ja hengellinen musiikki)

Laaja-alainen osaaminen

L2 Kristillinen kulttuuriperintö. Luokittelu, käsitteiden hierarkia ja yhteyksien havaitseminen: oppilas ymmärtää Raamatun kertomusten luonnetta uskonnollisina teksteinä ja tunnistaa kertomusten yhteyksiä kirkon elämään ja suomalaiseen kulttuuriin.

L7 Arkeen ja juhliin liittyviä kokemuksia ja toimintaa

T2

Opetuksen tavoitteet

ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin, sekä keskeisiin oppeihin

Sisällöt

- kristilliset käsitteet ja symbolit
- Raamattu kristinuskon pyhänä kirjakokoelmana, jako Vanhaan ja Uuteen testamenttiin, kirjoihin, lukuihin ja jakeisiin, Raamatun kirjojen moninaisuus
- Jeesuksen elämä ja opetukset

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaan omat kokemukset, havainnot ja kysymykset. Luokittelu ja käsitteiden hierarkia: oppilas hahmottaa Raamatun kirjakokoelman jakautumista osiin.

L4 Uskontoon liittyvien symbolien ja merkitysten havainnointi ja tunnistaminen

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

Sisällöt

- paikallisseurakunta ja sen toiminta
- kirkolliset rakennukset ja pyhät paikat
- rukous
- jumalanpalvelus
- Martin Luther ja Mikael Agricola, kristinuskon moninaisuus
- kirkko uskonnollisena rakennuksena

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelun taitoja harjoitellaan toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ymmärtämiseen. Luokittelu, käsitteiden hierarkia ja yhteyksien havaitseminen: oppilas ymmärtää Raamatun kertomusten luonnetta uskonnollisina teksteinä ja tunnistaa kertomusten yhteyksiä kirkon elämään ja suomalaiseen kulttuuriin.

L2 Oppilas arvostaa omia kulttuurisia ja uskonnollisia juuriaan, tunnistaa ympäristönsä uskontoon liittyviä asioita ja merkityksiä

T5

Opetuksen tavoitteet

kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

Sisällöt

- paikallisseurakunnan toiminta, käyttäytyminen uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa
- rukous
- kirkkorakennus ja sen elementit
- jumalanpalveluksen kulku ja elementit

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilas arvostaa omia kulttuurisia ja uskonnollisia juuriaan, tunnistaa ympäristönsä uskontoon liittyviä asioita ja merkityksiä sekä pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa.

L5 Vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.

L6 Koulutyössä harjoitellaan projektien toteuttamista, ryhmässä toimimista sekä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

T6

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin.

Sisällöt

- keskeisimmät eettiset ohjeet ja opetukset: kymmenen käskyä, Uuden testamentin evankeliumit, rakkauden kaksoiskäsky
- Jeesuksen elämä ja opetukset

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilas osaa tunnistaa ja ottaa huomioon ihmisyyteen ja luontoon liittyvän arvokkuuden ja loukkaamattomuuden. Oppilas osaa pohtia ja ratkaista oikeaan ja väärään liittyviä kysymyksiä rakentavasti ja eri näkökulmia huomioon ottaen.

L3 Oppilas harjoittelee oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä vuorovaikutustaitoja, miettii oikeaa ja väärää sekä harjoittelee ottamaan toisia huomioon

L7 Oppilas hahmottaa tekojensa vaikutuksia arjessaan ja ympäristössään. Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan.

Elämäkatsomustieto

T1

Opetuksen tavoitteet

Edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan

Sisällöt

- tutustutaan omaan maailmankuvaan suhteessa kestävään kehitykseen
- pohditaan tietämisen, uskomien ja luulemisen merkitystä
- perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä niihin liittyviin erilaisiin tietokäsityksiin

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaan kehittää valmiuksiaan eettiseen ajatteluun tutustuttaessaan etiikan keskeiseen käsitteistöön. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisutehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta etiikan ilmiöitä kohtaan sekä vahvistetaan taitoa ymmärtää eettisiä konfliktitilanteita.

L4 Oppilas opettelee tulkitsemaan viestintää kriittisesti sen tekijästä ja tarkoitusperästä käsin.

L7 Ympäristön suojelemisen merkitys avautuu omakohtaisen luontosuhteen kautta.

T2

Opetuksen tavoitteet

Luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajatteluntaitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Sisällöt

- pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää
- perehdytään sopimuksen ja lupauksen käsitteisiin
- tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä ja luonnon ja ihmisen tulevaisuutta
- harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmasta

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas pohtii asioihin liittyviä erilaisia näkökulmia sekä harjaantuu vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun.

L2 Oppilas perehtyy lapsen oikeuksien sopimukseen. Oppilas tutustuu oman kulttuurin keskeisiin eettisiin kysymyksiin.

L3 Oppilasta ohjataan teknologian turvalliseen käyttöön. Hyvä käytös, sekä omaan ja muiden turvallisuuteen liittyvät toimintatavat.

L7 Oppilas ymmärtää omien valintojen elämäntapojen ja tekojen merkityksen paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia.

Sisällöt

- perehdytään oikeuden ja velvollisuuden käsitteisiin
- perehdytään kattavasti lasten oikeuksiin

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilas perehtyy lapsen oikeuksien sopimukseen.

L3 Omien oikeuksien tunnistaminen ja toisten oikeuksien kunnioittaminen.

L7 Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä.

T4

Opetuksen tavoitteet

ohjata oppilasta tutustumaan suomalaiseen kulttuuriperintöön

Sisällöt

- perehdytään suomalaiseen kulttuuriin
- tutustutaan Unescon maailmanperintökohteisiin Suomessa
- tutustutaan suomalaisiin kulttuurivähemmistöihin

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilas näkee suomalaisessa elämäntavassa ja uskonnossa yhteyksiä laajempiin kulttuurisiin ja uskonnollisiin ilmiöihin. Oppilas opettelee tuntemaan ja arvostamaan kulttuuriperintöä.

L4 Fiktion, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan.

L5 Tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.

T5

Opetuksen tavoitteet

Tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä

Sisällöt

- tutkitaan omaa identiteettiä eri näkökulmista, esimerkiksi suomalaisuuden ja eurooppalaisuuden näkökulmasta
- tutustutaan humanismiin
- tutustutaan tieteelliseen maailmankatsomukseen

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas oppii asettamaan kysymyksiä ja hakemaan niihin vastauksia. Samalla kehittyvät oppilaiden taidot tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä näkökulmia, löytää oivalluksia sekä harjaantua vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun.

L4 Oppilas opettelee tunnistamaan katsomuksiin liittyviä kulttuurisia merkkejä ja merkityksiä

L2 Oppilas opettelee koulu yhteisössä ja koulun ulkopuolella tehtävässä yhteistyössä havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä.

4. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilas tuntemaan ja ymmärtämään YK:n yleismaalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

Sisällöt

- tutustutaan YK:n ihmisoikeuksien julistukseen ja ihmisoikeusetiikkaan
- tutustutaan demokratian ja rauhan käsitteisiin
- tutkitaan vapautta ja vastuuta
- pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilas tietää, mitä tarkoitetaan ihmisoikeuksilla sekä osaa kunnioittaa niitä toiminnassaan ja vuorovaikutuksessaan muiden kanssa.

L3 Oppilasta ohjataan huomaamaan YK:n yleismaallisen ihmisoikeuksien julistuksen vaikutukset omaan ja yhteiseen hyvinvointiin ja turvallisuuteen.

T2

Opetuksen tavoitteet

Rohkaista oppilasta ilmaisemaan katsomustaan ja kuuntelemaan muiden katsomuksellisia kannanottoja

Sisällöt

- harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista
- tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämäntutkimuksen ajattelun näkökulmasta
- tutkitaan omaa identiteettiä eri näkökulmista, esimerkiksi omaa maailmankatsomusta osana sitä

Laaja-alainen osaaminen

L2 Opetuksessa rohkaistaan oppilasta monipuoliseksi ja taitavaksi kielenkäyttäjäksi, sekä ilmaisemaan itseään monipuolisesti. Oppilasta kannustetaan myös kuuntelemaan muiden kannanottoja ja mielipiteitä.

L7 Oppilas harjaantuu näkemään kulttuurisen moninaisuuden lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana.

T3

Opetuksen tavoitteet

Luoda edellytyksiä oppilaan eettisen ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Sisällöt

- harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista
- tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä
- perehdytään sopimuksen ja lupauksen käsitteisiin
- etsitään erilaisia vastuullisen vaikuttamisen keinoja

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilasta ohjataan luomaan arjen eettisiä kysymyksiä hakemaan niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että eettinen tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päätelemällä tai intuitiivisesti.

L2 Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä ja niiden kautta eettisten periaatteiden soveltamista arjen tilanteisiin harjoitellaan monipuolisesti.

L3 Oppilaat tutustuvat kestävän kuluttamisen käytäntöihin ja heitä ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.

L7 Oppilas ymmärtää omien valintojen elämäntapojen ja tekojen merkityksen paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluita

Sisällöt

- pohditaan tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkitystä

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaita kannustetaan kuuntelemaan toisten väitteitä ja niiden perusteluita ja samalla pohtimaan omaa kantaa asioihin.

L4 Oppilasta ohjataan tutustumaan erilaisiin väitteisiin käyttäen hyödyksi monipuolisesti erilaisia katsomuksellisia ja ei-katsomuksellisia lähteitä.

L5 Oppilasta ohjataan käyttämään työskentelyssä hyödyksi tarkoituksenmukaista tieto- ja viestintäteknikkaa, sekä ohjataan arvioimaan saamaansa tietoa kriittisesti.

T5

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta

Sisällöt

- tutustutaan kestävän kehityksen periaatteisiin ja omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen
- tutustutaan omaan maailmankuvaan suhteessa kestävään kehitykseen

Laaja-alainen osaaminen

L3 Oppilaat tutustuvat kestävän kuluttamisen käytäntöihin ja heitä ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.

L7 Ympäristön suojelemisen merkitys avautuu omakohtaisen luontosuhteen kautta. Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T6

Opetuksen tavoitteet

Auttaa oppilasta tunnistamaan katsomuksellisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

Sisällöt

- katsomuksellisen ja uskonnollisen kielen luonne
- symboliikka

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilas arvostaa omia kulttuurisia ja katsomuksellisia juuriaan, tunnistaa ympäristönsä katsomuksiin ja symboleihin liittyviä asioita ja merkityksiä.

L3 Oppilas hahmottaa uskonnollisen ja ei-uskonnollisen tekstin eroa.

L4 Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset.

5. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta perehtymään Helsingin, Suomen ja Euroopan katsomuksellisiin ja kulttuurisiin juuriin ja nykytilaan, niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa, sekä kulttuuriseen moninaisuuteen ilmiönä.

Sisällöt

- perehdytään suomalaiseen ja eurooppalaiseen kulttuuriin
- perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen
- Helsingissä vaikuttavat uskonnolliset yhteisöt sekä uskonottomuus
- kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin synty, perusopetukset, kirjat ja yhteiset profeetat
- ekumenia ja uskontodialogi
- uskonottomuus ja uskontokritiikki
- katsomukset ja media, katsomukset ja taide, populaarikulttuuri

Laaja-alainen osaaminen

L1 Katsomuksellisia juuria ja nykytilaa tutkitaan oppilaslähtöisesti, rohkaisten oppilaita luomaan kysymyksiä ja etsimään niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden, sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen.

L2 Oppilas tuntee juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä ja erilaisia piirteitä, yhteistä historiaa ja tuntee ympäristönsä uskonnollisia yhteisöjä. Oppilas myös osaa kohdata arvostavasti muiden kulttuuria ja perinteitä. Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että maailma on kulttuurisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Oppilas näkee suomalaisessa elämäntavassa yhteyksiä laajempiin kulttuuriin ja katsomuksellisiin ilmiöihin.

L4 Monikulttuurisuutta tutkitaan monesta eri lähteestä ja näkökulmasta. Kriittistä monilukutaitoa kehitetään oppilaslähtöisesti.

L5 Oppilaita ohjataan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuuntuntoisesti ja hyviä käytöstapoja noudattaen.

T2

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tutustumaan eri katsomuksia yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

Sisällöt

- kristinuskon, juutalaisuuden, islamin ja sekulaarin humanismin yhteiset eettiset opetukset, sekä eroavaisuuksien tarkastelu
- oppilaiden arjesta kumpuavat eettiset kysymykset

Laaja-alainen osaaminen

L7 Oppilas tunnistaa omien tekojensa merkityksellisyyden itsensä, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Yhteisiä eettisiä periaatteita tarkastellaan esimerkiksi ympäristöetiikan näkökulmasta.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään

Sisällöt

- tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämäntietämisen ajattelun näkökulmasta
- perehdytään erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin
- katsomukset ja media, katsomukset ja taide, populaarikulttuuri
- katsomuksellinen monimuotoisuus

Laaja-alainen osaaminen

L2 Sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuria, kotiseudun kulttuuria ennen ja nyt sekä kulttuuriympäristöä ja sen muutoksia ja moninaisuutta.

L4 Oppilasta ohjataan havaitsemaan katsomuksellisia ja kulttuurisia merkityksiä eri viestintäkanavista, kuten media, taide ja populaarikulttuuri. Lähdekriittisyyttä harjoitellaan.

L5 Oppilas etsii teknologian avulla tietoa eri kulttuureista ja katsomuksista.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään katsomuksia koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

Sisällöt

- ajankohtaisten katsomuksellisten ilmiöiden havaitseminen
- katsomukset ja media, katsomukset ja taide, populaarikulttuuri

Laaja-alainen osaaminen

L4 Oppilas opettelee tulkitsemaan viestintää kriittisesti sen tekijästä ja tarkoitusperästä käsin.

L5 Oppilasta ohjataan käyttämään tiedonhaussa tarkoituksenmukaisesti ja vastuullisesti apuna tietojen ja viestintätekniikkaa.

L6 Koulutyössä harjoitellaan projektin toteuttamista, ryhmätyöskentelyä sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa työskentelyä.

6. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

Sisällöt

- katsomuksellinen monimuotoisuus
- pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää
- tutkitaan omaa identiteettiä eri näkökulmista, esimerkiksi siihen liittyviä eettisiä arvoja ja periaatteita

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti pääättelemällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen.

L3 Oppilaat tutustuvat myös kestävän kuluttamisen käytäntöihin. Oppilaita ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.

L6 Oppilaita kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen ja ohjataan näkemään työn merkitys yhteiskunnassa.

L7 Oppilas hahmottaa tekojensa vaikutuksia arjessaan ja ympäristössään.

T2

Opetuksen tavoitteet

Rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään

Sisällöt

- tutustutaan kestävän kehityksen periaatteisiin ja omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen
- etsitään erilaisia vastuullisen vaikuttamisen keinoja

Laaja-alainen osaaminen

L5 Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa erilaisista lähteistä, käyttäen hyödyksi tieto- ja viestintäteknologiaa.

L6 Oppilaita rohkaistaan tuomaan koulun ulkopuolella oppimiaan asioita mukaan koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille. Oppilaita kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen ja ohjataan näkemään työn merkitys yhteiskunnassa.

L7 Oppilas pohtii, mitä hänelle merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä hän voi itse tehdä sen puolesta.

T3

Opetuksen tavoitteet

Luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan omia näkemyksiään

Sisällöt

- pohditaan tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkitystä
- harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelua suhteessa omaan maailmankuvaan ja toisiin
- muusta aihepiiristä nousevia eettisiä kysymyksiä (yksilön vastuu, oikeudet, yhteisön paine, tunteet)

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi perustua monella eri tapaa. Eettisiä kysymyksiä pohditaan yhdessä, vertaisoppimista apuna käyttäen.

L4 Oppilaalle annetaan mahdollisuus tutustua erilaisiin näkemyksiin eri lähteistä. Oppilasta kannustetaan ilmaisemaan itseään monella eri tapaa.

L6 Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään.

L7 Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta suunnittelemaan ja arvioimaan omaa katsomuksellista oppimistaan

Sisällöt

- perehdytään maailmankuvan käsitteeseen ja harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa siihen

- toisen kohtaaminen ja erilaisten näkökulmien hyväksyminen ja arvostaminen

Laaja-alainen osaaminen

L1 Työskentelyn lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset.

L2 Oppilas opettelee kouluyhteisössä ja koulun ulkopuolella tehtävässä yhteistyössä havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä.

L5 Oppilasta ohjataan tutustumaan erilaisiin katsomuksellisiin teksteihin ja tutkimaan niitä eri näkökulmista. Oppilaalle annetaan mahdollisuus ilmaista omaa katsomustaan myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.

T5

Opetuksen tavoitteet

Auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

Sisällöt

- pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää
- tutkitaan ja vahvistetaan oppilaan omaa identiteettiä ja maailmankatsomusta

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaita opastetaan huomaamaan säännöllisesti suoritettujen tehtävien vaikutus edistymiseen sekä tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa.

T6

Opetuksen tavoitteet

Luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajatteluntaitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Sisällöt

- perehdytään arvon ja normin käsitteisiin
- harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmasta
- tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä
- pohditaan rauhaa ja tasa-arvoa yhteiskunnassa

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaan kehittää valmiuksiaan eettiseen ajatteluun tutustuttaessaan etiikan keskeiseen käsitteistöön. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisutehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta etiikan ilmiöitä kohtaan sekä vahvistetaan taitoa ymmärtää eettisiä konfliktitilanteita.

L2 Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä ja niiden kautta eettisten periaatteiden soveltamista arjen tilanteisiin harjoitellaan monipuolisesti.

L3 Oppilaita ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta. Oppilaille luodaan edellytyksiä harjoitella hyvää käytöstä ja omaan, sekä toisten turvallisuuteen vaikuttavia toimintatapoja.

L7 Oppilas pohtii, mitä hänelle merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä hän voi itse tehdä sen puolesta.

7. Vuosiluokka

Uskonto ev.lut.

T1

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

Sisällöt

- kristinuskon moninaisuus: kirkkokuntia ja kristillisiä yhteisöjä eri puolilla maailmaa
- levinneisyys, synty ja keskeiset opetukset
- jakautuminen kirkkokunniksi, katolinen ja ortodoksinen kirkko, sekä protestanttiset kirkot
- eurooppalaisuus ja kristinuskon kulttuurivaikutuksia
- kirkkokunnat Helsingissä ja Suomessa
- Raamatun kulttuurivaikutuksia

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilaita ohjataan kuuntelemaan itseä ja toisia, sekä näkemään asioita toisten silmin. Erilaisia uskontoja ja kulttuureita tutkitaan kriittisesti monesta eri näkökulmasta. Oppilas ymmärtää uskontoilmiön moninaisuuden ja havaitsee uskonnon vaikutuksia kulttuurissa, sekä kulttuurin vaikutusta uskontoon.

L2 Oppilaita ohjataan tunnistamaan, miten kirkkokunnat ja kristilliset yhteisöt vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa Helsingissä, Suomessa ja maailmalla. Oppilaiden maailmankuva avartuu ja taito käydä dialogia kehittyy.

T2

Opetuksen tavoitteet

ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

Sisällöt

- luterilaisuuden levinneisyys, synty ja keskeiset opetukset
- luterilaisuuden merkitys nyky-Suomessa
- Raamatun syntyhistoria ja keskeinen sisältö

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaita ohjataan tunnistamaan, miten oma uskonto näkyy Helsingissä, Suomessa ja maailmalla. Oman uskonnon syntyyn ja keskeiseen sisältöön tutustuminen rakentaa oppilaan maailmankuvaa ja oman kulttuuriympäristön arvostusta.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin periaatteisiin

Sisällöt

- kristinuskon eettisiä opetuksia
- kristillisten kirkkojen eettisiä painotuksia

Laaja-alainen osaaminen

L2 Tutustutaan keskeisiin ihmisoikeussopimukseen eettisestä näkökulmasta. Oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja.

L7 Oppilasta ohjataan havaitsemaan opiskeltavan uskonnon kannalta merkityksellisiä eettisiä ilmiöitä ja rohkaistaan oppilasta toimimaan eettisesti vastuullisesti ja oma-aloitteisesti. Pohditaan yhdessä kristinuskon vaikutusta yhteiskunnassamme vaikuttaviin eettisiin ulottuvuuksiin.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

Sisällöt

- Raamatun tulkintatapoja ja tieteellinen tutkiminen
- uskonnollisen ja tieteellisen lähestymistavan eroja

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas oppii uskonnollisen ja tieteen kielellisen argumentaation tapoja. Oppilas oppii tunnistamaan eroja uskonnon ja tieteellisen kielen välillä ja harjaantuu vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun.

L2 Oppilasta ohjataan tunnistamaan miten eri kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa.

L4 Oppilas tutustuu uskonnolliseen ja tieteelliseen kirjallisuuteen ja hahmottaa niiden välisiä eroavaisuuksia. Opetuksessa vahvistetaan monipuolisesti kulttuurista ja katsomuksellista monilukutaitoa.

L5 Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedonhankintaan ja käyttämään opiskelussa hyödyksi myös koulun ulkopuolelta opittua tietoa. Oppilas tutustuu uskonnon ja tieteen välisiin eroihin tutustumalla monipuolisesti erilaisiin tietolähteisiin harjoitellen erityisesti lähdekriittisyyttä.

L7 Osallistumalla oppilaat voivat harjaantua ilmaisemaan näkemyksensä rakentavasti, etsimään ratkaisuja yhteistyössä toisten kanssa sekä pohtimaan erilaisten toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista. Toiminnassa opitaan neuvottelemista, sovittelemista ja ristiriitojen ratkaisemista.

Elämänkatsomustieto

T1

Opetuksen tavoitteet

ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä

Sisällöt

- maailmankatsomus ja maailmankuva käsitteinä
- käydään oppilaan elämänkatsomuksen ja identiteetin rakentamista tukevia keskusteluja

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilasta kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä sekä perustelemaan ajatuksiaan. Oppilas oppii uskonnollisen ja tieteen kielellisen argumentaation tapoja. Oppilas oppii tunnistamaan eroja uskonnon ja tieteellisen kielen välillä ja harjaantuu vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun.

L2 Oppilaat harjaantuvat ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ymmärtämällä ja käyttämällä erilaisia katsomuksellisia käsitteitä.

L4 Opetuksessa vahvistetaan kulttuurista ja katsomuksellista monilukutaitoa tutustumalla keskeisiin katsomuksellisiin käsitteisiin ja niiden käyttöön.

T2

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilas perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan

Sisällöt

- Perehdytään Unescon suojelemaan maailman kulttuuri- ja luonnon perintöön
- seurataan nyky- ja populaarikulttuurin ilmenemistä muun muassa mediassa ja taiteessa nuorten omista lähtökohdista

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaille avataan mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön sekä taiteeseen ja muuhun kulttuuritarjontaan.

L7 Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien tekojen merkitystä itsen, lähiyhteisön, yhteiskunnan ja luonnon näkökulmasta.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tuntemaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita

Sisällöt

- perehdytään ateistisiin katsomuksiin nykymaailmassa, esimerkiksi sekulaariin humanismiin
- uskontokritiikin painotukset

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas oppii asettamaan kysymyksiä ja hakemaan niihin vastauksia itsenäisesti. Hän oppii tunnistamaan uskonnollisen ajattelun erilaisia näkökulmia, sekä harjaantuu vähitellen asioiden kriittiseen ajatteluun. Oppilasta ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua uskonnollisen ajattelun varaan.

L3 Oppilaita osallistetaan koulutyön ja oppimisympäristöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja

Sisällöt

- perehdytään ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen
- tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, esim käsittelemällä holokaustia tai tutustumalla Amnesty Internationalin toimintaan

Laaja-alainen osaaminen

L2 Tutustutaan keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin ja niiden toteutumiseen maailmassa. Oppilaita ohjataan näkemään eri kulttuurit voimavarana ja tasavertaisina.

L3 Oppilaita ohjataan ymmärtämään teknologian kehitystä ja sen monimuotoisuutta omassa elämässä, kouluyhteisössä sekä yhteiskunnassa. Oppilaat harjoittelevat teknologian vastuullista käyttöä.

L6 Tutustutaan erilaisiin työskentelymuotoihin ja vapaaehtoistyöhön lähialueen toimijoiden, kuten Amnesty Internationalin toiminnan kautta.

L7 Omassa luokkayhteisössä ja eri opiskeluryhmissä tapahtuva monimuotoinen osallistuminen ja siitä saatavat kuulluksi ja arvostetuksi tuleminen kokemukset auttavat näkemään vaikuttamisen mahdollisuuksia ja oppimaan vaikuttamisen tapoja. Oppilasta rohkaistaan toimimaan ja argumentoimaan monipuolisesti ja toisen mielipiteen huomioon ottaen.

T5

Opetuksen tavoitteet

Kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen

Sisällöt

- perehdytään ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen
- tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, esim käsittelemällä holokaustia tai tutustumalla Amnesty Internationalin toimintaan

Laaja-alainen osaaminen

L2 koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä.

L3 Oppilaita ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta itsestään. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omaa ja muiden hyvinvointia haittaavia tekijöitä maailman monimuotoisuuden ja kaikkien yhdenvertaisuuden näkökulmista.

L7 Omassa luokkayhteisössä ja eri opiskeluryhmissä tapahtuva monimuotoinen osallistuminen ja siitä saatavat kuulluksi ja arvostetuksi tuleminen kokemukset auttavat näkemään vaikuttamisen mahdollisuuksia ja oppimaan vaikuttamisen tapoja. Maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksyminen ja ymmärtäminen harjoittaa oppilaiden valmiuksia toimia demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä.

T6

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan

Sisällöt

- Tutustutaan erilaisiin käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta, esim. humanistiseen, utilistiseen, mystiseen ja luontokeskeiseen

Laaja-alainen osaaminen

L5 Oppilaita opastetaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. L7 Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

8. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta havaitsemaan katsomusten ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan katsomuksiin liittyvä monimuotoisuus

Sisällöt

- uskontojen ja vakaumusten ulottuvuudet
- katsomusten ja vaikutuksia kulttuuriin
- ympäröivän kulttuurin vaikutukset katsomuksiin
- katsomukset yksilön ja yhteisön voimavarana

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilasta ohjataan havaitsemaan eri kulttuurien ja katsomusten välistä vuorovaikutusta, sekä sen monipuolisuutta. Vähitellen oppilas kehittyä tarkastelemaan asiaa kriittisesti. Oppilasta ohjataan havaitsemaan eri asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita.

L2 Ohjataan oppilaita tunnistamaan katsomusten ja kulttuurien välinen vuorovaikutus ja merkitys kulttuuriperinnön kannalta. Oppilaita ohjataan näkemään katsomuksellinen monimuotoisuus lähtökohtaisesti voimavarana.

L7 Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan ja sitä kautta ohjataan oppilasta havaitsemaan katsomuksen ja kulttuurien vuorovaikutusta.

T3

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta perehtymään kulttuureihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

Sisällöt

- teistiset ja ateistiset katsomukset nykymaailmassa, suurten maailmanuskontojen levinneisyyttä ja peusopetuksia
- luonnonuskonnot ja uskonnottomuus
- uskonnollisen ajattelun peruspiirteitä ja uskontokritiikki
- uskontotilanne Suomessa ja Helsingissä

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilaita ohjataan tunnistamaan, miten uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa Helsingissä ja maailmalla. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja.

L3 Oppilaita ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta itsestään. Oppilaita ohjataan kiinnittämään huomioita teknologian monimuotoisuuteen ja sen vaikutusta kulttuureihin, katsomuksiin ja uskonnottomuuteen.

L6 Tutustutaan erilaisiin katsomusten tuomiin ammatteihin eripuolilla maailmaa, sekä miten eri katsomukset ja uskonnottomuus vaikuttavat ihmisten ammatteihin ja työhön eri puolilla maailmaa.

L7 Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan tutustumalla kulttuureihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa.

T4

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tuntemaan eri uskonnollisia ja uskonnottomia katsomuksia, niiden tapoja ja symboleita, sekä tunnistamaan katsomuksellisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Sisällöt

- symbolit ja vertauskuvat
- riitit ja pyhät paikat
- ajankohtaisia esimerkkejä uskontojen vaikutuksesta

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilas oppii tekemään havaintoja eri tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Oppilasta ohjataan havaitsemaan eri katsomusten välisiä vuorovaikutussuhteita erilaisista näkökulmista.

L2 Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan Oppilaalle annetaan mahdollisuuksia kokea ja tulkita katsomuksiin liittyvää taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. Mediaympäristöä analysoidaan ja tulkitaan kriittisesti.

L5 Tiedon hankintaa erilaisista lähteistä ja niiden arvioimista ja soveltamista. Oppilas etsii tieto- ja viestintä teknologian osaamisen avulla tietoa teistisistä ja ateistisistä katsomuksista.

T5

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta perehtymään erilaisten katsomusten eettisiin periaatteisiin

Sisällöt

- katsomusten eettisiä opetuksia

Laaja-alainen osaaminen

L2 Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan. Eri katsomusten eettisiä periaatteita ja niiden vaikutusta yhteiskuntaan ja ihmisten arkeen tarkastellaan, sekä pohditaan millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisina hyväksyä.

L7 Ohjataan oppilasta ymmärtämään omien tekojen merkitys itselle sekä lähiympäristölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T6

Opetuksen tavoitteet

Rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

Sisällöt

- käsitellään kaikkien sisältöjen yhteydessä

Laaja-alainen osaaminen

L6 Oppilasta ohjataan ymmärtämään katsomusten vaikutus ihmisten arkielämään ja sitä kautta ammatteihin. Rohkaistaan oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä työelämän kautta ja suhtautumaan myönteisesti työelämää kohtaan. Oppilasta rohkaistaan tunnistamaan ja kehittämään omia taipumuksiaan, vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä tekemään opintoihin ja työhön liittyvät valintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.

T7

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita

Sisällöt

- perehdytään maailmankuvaan ja maailmankatsomuksen käsitteisiin
- käydään oppilaan elämäkatsomuksen ja identiteetin rakentamista tukevia keskusteluja

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilasta ohjataan kuuntelemaan itseä ja muita, sekä näkemään asioita erilaisiin katsomuksiin kuuluvien silmin.

L2 Oppilaita ohjataan näkemään eri katsomukset lähtökohtaisesti voimavarana. Tarkastellaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja yhteiskunnallisesti. Eri katsomuksellisia ratkaisuja opitaan havainnoimaan monesta eri lähteestä ja tarkastellaan näitä kriittisesti.

L4 Oppilasta ohjataan tunnistamaan ja tulkitsemaan erilaisia katsomuksellisia tekstejä. Oppilasta ohjataan monipuolisesti erilaisten tekstien, kuten kantaa ottavien ja pohtien tekstien kautta tutustumaan erilaisiin katsomuksiin ja kulttuureihin.

9. Vuosiluokka

T1

Opetuksen tavoitteet

Auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuisia merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

Sisällöt

- erilaisten katsomusten eettiset opetukset
- uskontokritiikki
- katsomukset rakentamassa yhteiskunnan- ja maailmanrauhaa

Laaja-alainen osaaminen

L1 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan asioita toisten silmin ja tuetaan mahdollisuuksia kriittiseen ajatteluun. Tiedon rakentumista katsomusten varaan tarkastellaan ja rohkaistaan oppilasta tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja havaintojaan.

L2 Oppilaita ohjataan huomaamaan uskontojen ja katsomusten merkitys kulttuurin muodostumisen kannalta. Koulutyössä rakennetaan kunnioitusta eri katsomuksia kohtaan.

L4 Oppilasta ohjataan tutustumaan erilaisiin katsomuksellisiin ja kulttuurisesti merkityksellisiin teksteihin ja niiden vaikutukseen yhteiskunnassamme. Katsomuksellisiin teksteihin tutustumisen painopiste on analyyttisen, kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon kehittämisessä.

T2

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin

Sisällöt

- Tutustutaan etiikan peruskysymyksiin ja pääsuuntiin
- keskeiset käsitteet, kuten: etiikka, eettiset arvot, moraali
- perehdytään teon eettiseen arviointiin, kuten tahallisuuteen, tekijän tarkoitukseen sekä teon seurauksiin nuorten arjessa esiintyvissä tilanteissa
- pohditaan hyvän elämän lähtökohtia ja arvoja: totuus, hyvyys, kauneus ja oikeudenmukaisuus

Laaja-alainen osaaminen

L2 Oppilasta ohjataan ilmaisemaan itseään eettisten käsitteiden avulla.

L7 Ohjataan oppilasta ymmärtämään omien tekojen merkitys itselle sekä lähiympäristölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T3

Opetuksen tavoitteet

Rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä, omien arvojen suhdetta niihin sekä kehittämään eettistä ajatteluaan.

Sisällöt

- Pohditaan ajankohtaisiin eettisiin kysymyksiin kuten ekososiaalinen sivistys, osallistuminen ja vaikuttaminen yhteisössä ja yhteiskunnassa
- Tutustutaan etiikan peruskysymyksiin ja pääsuuntiin
- perehdytään sosiaalisessa mediassa esiintyviin ajankohtaisiin kysymyksiin eettisestä näkökulmasta
- eettisiä valintoja ja vaikuttamista Helsingissä

Laaja-alainen osaaminen

L5 Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestävään tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Pohditaan teknologian merkitystä ajankohtaisten eettisten kysymysten tarkastelussa ja ratkaisujen etsimisessä.

L7 Ohjataan oppilasta ymmärtämään omien tekojen merkitys itselle sekä lähiympäristölle, yhteiskunnalle ja luonnolle. Pohditaan yhdessä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä yhteyksiä ja erilaisia tulevaisuusvaihtoehtoja.

T4

Opetuksen tavoitteet

Innostaa oppilasta tutkimaan oman elämänsä ja ympäristön eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti

Sisällöt

- perehdytään luonnon ja yhteiskunnan kestäväen tulevaisuuden mahdollisuuksiin sekä ympäristöetiikkaan liittyviin kysymyksiin, kuten eläinten oikeuksiin
- pohditaan mitä on kestävä elämäntapa

Laaja-alainen osaaminen

L3 Oppilaiden kanssa pohditaan teknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan kulutustottumuksiaan kestäväen tulevaisuuden näkökulmasta, tarkastelemaan mainosviestintää analyyttisesti ja toimimaan kriittisinä ja vastuullisina kuluttajina.

L5 Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestävään tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

L6 Kulttuurinen ja eettinen osaaminen työelämässä. Ohjataan oppilasta tarttumaan tehtäviin aloitteellisesti, ennakoimaan työskentelyn mahdollisia vaikeuksia, arvioimaan ja ottamaan hallittuja riskejä, kohtaamaan myös epäonnistumisia ja pettymyksiä sekä viemään työnsä loppuun.

L7 Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta. Ohjataan oppilasta ymmärtämään omien tekojen merkitys itselle sekä lähiympäristölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.

T5

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja.

Sisällöt

- YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus
- perehdytään ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen
- tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä

Laaja-alainen osaaminen

L2 Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävästä elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle.

L3 Oppilaita ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta itsestään. Oppilaita ohjataan kiinnittämään huomioita teknologian monimuotoisuuteen ja sen vaikutusta katsomuksiin ja uskonnottomuuteen. Oppilaiden kanssa pohditaan teknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tulevaisuuden mahdollisuuksia.

L6 Heitä rohkaistaan tunnistamaan ja kehittämään omia taipumuksiaan, vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä tekemään opintoihin ja työhön liittyvät valintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.

L7 Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan tutustumalla katsomusvapauden ja oppilaan omiin mahdollisuuksiin vaikuttaa sen turvaamiseen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

T6

Opetuksen tavoitteet

Ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta.

Sisällöt

- YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus
- perehdytään ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen
- tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin
- tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä

Laaja-alainen osaaminen

L1 Tarkastellaan yhdenvertaisuutta eettisestä näkökulmasta pohtimalla oikeaa ja väärää.

L7 Oppilas ohjataan ymmärtämään, mitä kestävä elämäntapa merkitsee ja miten koulussa hankittua osaamista voidaan käyttää kestävästä tulevaisuuden rakentamisessa.